

FIX THE
SYSTEM
NOT ME

onafhankelijk
leven

INKLUDERA
FLERA!

Inkludera Flera!

En handbok om att öka
engagemang för internationella
frågor inom funktionsrättsrörelsen

SÅ ANVÄNDER DU HANDBOKEN

Handboken är uppbyggd i fyra kapitel:

1. Det första kapitlet, "Det handlar om oss" beskriver vikten av svenska funktionsrättsrörelsens internationella arbete.

2. Det andra kapitlet, "Situationen i världen", informerar om hur det är att leva med funktionsnedsättning runt om i världen.

3. Det tredje kapitlet, "Många vägar till engagemang" presenterar olika sätt hur du som privatperson kan engagera dig i globala funktionsfrågor.

4. Det fjärde kapitlet, "Mot en mer internationell organisation", ger tips på hur ni som förening kan arbeta för att arbeta mer med globala frågor.

**INKLUDERA
FLERA!**

MyRight

Liljeholmstorget 7A
117 63 Stockholm

08-505 776 00
info@myright.se

www.myright.se

Omslag: Demonstrationståg "Freedom Drive", Bryssel.
Denna handbok har tagits fram med stöd av Allmänna arvsfonden.

© **MyRight – Empowers people with disabilities, 2023**

Innehåll

INKLUDERA FLERA

Förord.....	4
Om Inkludera Flera.....	5

KAPITEL 1: DET HANDLAR OM OSS

Våra gemensamma erfarenheter förenar oss.....	7
---	---

KAPITEL 2: SITUATIONEN I VÄRLDEN

Fattigom och funktionsnedsättning.....	9
Flickor och kvinnor dubbelt diskriminerade.....	9
Kris och konflikt.....	10
Utbildning – en väg ut ur fattigdom.....	10
Internationella överenskommelser.....	11

KAPITEL 3: MÅNGA VÄGAR TILL ENGAGEMANG

MyRight.....	13
Utbilda dig.....	13
Praktisera.....	13
Erasmusprogrammet.....	14
Engagemang inom Norden.....	14
Funktionsrätt Sverige i Norden.....	14
Europeisk påverkan.....	14
Synskadades Riksförbunds internationella arbete.....	15

KAPITEL 4: MOT EN MER INTERNATIONELL ORGANISATION

Hur jobbar ni idag?.....	17
Engagera flera!.....	17
Hellre fler än få eldsjålar.....	17
Nätverka med andra.....	18
Hållbar ekonomi och insamling.....	18

Förord

Vi lever i en ojämlik värld. En värld där personer med funktionsnedsättning är särskilt utsatta och samtidigt bortglömda. Många lever i extrem fattigdom och diskriminering utan möjlighet att påverka sina eget liv. Det här vill vi ändra på.

MyRights vision är en värld där alla personer med funktionsnedsättning lever ett värdigt liv fritt från fattigdom. En värld där alla har lika rättigheter och möjligheter och är fullt inkluderade.

För att nå den visionen måste vi som lever med funktionsnedsättning delta i det internationella arbetet. För bara genom att inkludera personer med funktionsnedsättning kan vi nå målen om minskad fattigdom, ökad jämlikhet och ett hållbart klimat.

Inom MyRights internationella partnersamarbeten lär vi oss hela tiden av varandra, trots olika förutsättningar. Våra gemensamma erfarenheter av att leva med funktionsnedsättning förenar oss.

Den här handboken ska inspirera och stötta dig som vill engagera dig i internationella frågor med fokus på mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. I handboken kan du läsa mer om hur situationen ser ut för personer med funktionsnedsättning i världen och hur arbetet för mänskliga rättigheter bedrivs. Målet med handboken är att få fler att engagera sig och därför ägnas huvuddelen av boken åt hur du eller din organisation kan bredda ert arbete, göra det mer inkluderande och hur ni kan få fler engagerade.

Det behövs fler som engagerar sig i internationella frågor och det behövs fler med egna erfarenheter av funktionsnedsättning som engagerar sig.

Kom och var med i en rörelse som förändrar livet för miljontals människor över hela världen! Tillsammans kan vi bidra till en rättvisare värld, med minskad fattigdom och ökad jämlikhet.

Det behövs fler som engagerar sig i internationella frågor och det behövs fler med erfarenheter av funktionsnedsättning som engagerar sig.

Rebekah Krebs

Projektledare Inkludera Flera, MyRight

Filip Raspudić i Bosnien-Hercegovina

Inkludera Flera

Inkludera Flera är ett projekt som drivs av MyRight och finansieras av Allmänna arvsfonden.

Vi jobbar för att fler ska engagera sig i internationella funktionsrättsfrågor. Genom att ge kunskap, skapa mötesplatser, stötta och underlätta för både enskilda personer och hela organisationer hoppas vi bidra till en mer rättvis och jämlik värld.

Inkludera Flera riktar sig särskilt till personer med funktionsnedsättning i Sverige och organisationer som organiserar personer med funktionsnedsättning.

Vill du veta mer? Kontakta oss via info@myright.se

EXEMPEL PÅ INKLUDERA FLERAS AKTIVITETER:

- Nätverk
- Workshops
- Utbildningar
- Grupper på sociala medier

**INKLUDERA
FLERA!**

Kapitel 1:

Det handlar om oss

Flicka med hörapparat, Bolivia

Ju fler vi är som arbetar med funktionsrättsfrågor ju större genomslag får vi. Det gäller både i Sverige och i världen. Att jobba internationellt innebär att vara en del av en världsomspännande rörelse för allas lika rättigheter.

Vi som engagerar oss internationellt och jobbar med fattigdomsbekämpning gör det för att vi vill bidra till en bättre värld. Vårt engagemang är ett sätt att ta ställning för de som är särskilt utsatta och inte har möjlighet att påverka sina egna liv.

När vi får höra om hur människor med funktionsnedsättning lever under våld och förtryck, isolerade på institutioner, utan möjlighet att delta i samhället eller påverka sina egna liv gör det något med oss. Vi vill bidra till förändring och ge röst åt alla dem som lever under förtryck och diskriminering och vars röster tagits ifrån dem. När vi ser att förändring är möjlig ger det oss kraft att fortsätta.

Att arbeta med bistånd eller samarbeta internationellt är en solidaritetshandling, men innebär också att det blir bättre för alla, oavsett var vi bor och vem vi är. Satsningar på och investeringar i barns utbildning, tillgång till mat och rent vatten, kvinnors rättigheter, klimatet och jämlikhet bidrar till att minska kriserna och konflikterna i världen. Och det påverkar oss alla.

VÅRA GEMENSAMMA ERFARENHETER FÖRENNAR OSS

Att leva med funktionsnedsättning innebär särskilda utmaningar oavsett var i världen du befinner dig. Vi har alla erfarenheter av diskriminering och tvingas bevaka våra rättigheter även om det kan yttra sig på skilda sätt beroende på var i världen vi råkar leva.

Inom MyRights partnersamarbeten lär vi oss av varandra. Det är inspirerande att se hur människor i andra länder, med begränsade resurser och små medel, lyckas få till stora och genomgripande förändringar. Det ger oss som arbetar för funktionsrättsfrågor i Sverige perspektiv och lärdomar.

MyRights arbete utgår från FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och från konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. En mänsklig rättighet är universell, det vill säga att mänskliga rättigheter gäller för alla, oavsett vem du är och var i världen du befinner dig. Personer med funktionsnedsättningar är en av de största minoriteterna och den mest utsatta gruppen i världen.

”Jag vill medverka till en rättvis värld där rättigheter och skyldigheter fördelas lika och där våra systerorganisationer i den fattiga världen för sin kamp och lär oss om sin situation.”

Eva Nilsson – Synskadades Riksförbund

”Jag vill gärna dela med mig av den kunskap vi besitter i Sverige angående personer med autism till länder som inte har samma förutsättningar som vi.”

Carina Pettersson – Aspberger- och autismförbundet

”Organisationerna i andra länder behöver stöd för att växa sig starka och kunna påverka myndigheterna i sitt land.”

Margareta Wiklund – FUB Örebro

”Det viktiga är att hjälpa till att bygga upp organisationer som kan vara med och utveckla det samhälle de verkar i.”

Stefan Sundquist, DHR – Förbundet för ett samhälle utan rörelsehinder

”Det känns fint om jag, på något sätt, kan bidra till bättre livsvillkor för utsatta människor. Det är också oerhört berikande att få erfarenheter från och ökad förståelse för andra kulturer.”

Britta Eskils Janse – Synskadades Riksförbund Stockholm och Gotland

”Det är viktigt att så många som möjligt ställer upp och hjälper till av solidaritetsskäl. Ju fler som får hjälp desto större blir möjligheterna att ha ett bra liv för alla.”

Per Karlström – Synskadades Riksförbund

”Jag förstod tidigt efter min olycka hur viktigt det är med påverkansarbete och hur vi är starkare tillsammans. Jag tror att vi alla har något vi kan lära varandra.”

Jamie Bolling – Independent Living Institute

Kapitel 2:

Situationen i världen

Flicka med albinism i Tanzania

Personer med funktionsnedsättning runt om i världen tillhör de allra fattigaste och utsätts för en omfattande diskriminering inom alla samhällets nivåer. Allra värst är det för flickor och kvinnor.

FATTIGDOM OCH FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Att leva med en funktionsnedsättning innebär många gånger att personen hamnar i, eller får svårt att ta sig ur, fattigdom. Den som lever i fattigdom och har en funktionsnedsättning förnekas ofta sina mänskliga rättigheter och har ofta mycket liten möjlighet att påverka och bestämma över sitt liv.

När en person diskrimineras och utesluts från både utbildning och arbete blir det svårare att ta sig ur fattigdom och många tvingas bli beroende av sina anhöriga. Många personer med funktionsnedsättning i världen tvingas också leva isolerade på institutioner, helt fräntagna värdighet, möjligheter och sina mänskliga rättigheter.

Den utbredda fattigdomen är en grundläggande orsak till att personer med funktionsnedsättning inte garanteras sina rättigheter. Fattigdomen hindrar också människor från att ställa krav som ger dem tillgång till vård, hjälpmedel, utbildning och sysselsättning. Att arbeta med funktionshinderfrågor är därför ett effektivt sätt att öka delaktigheten och minska fattigdomen.

Skolor och arbetsplatser är ofta otillgängliga och förblir stängda för personer med funktionsnedsättning. Det är mycket ovanligt att skolor anpassar sina lokaler eller sin undervisning så att barn och unga med olika funktionsnedsättningar kan delta. Ofta är arbetsmarknaden i stort sett stängd för personer med funktionsnedsättning. Utmaningarna för dem som väl lyckats få ett arbete är många och olika hinder gör att det kan vara svårt att behålla ett arbete.

Flickor och kvinnor dubbelt diskriminerade

Flickor och kvinnor utgör en majoritet av de personer i världen som lever med funktionsnedsättning. Detta är ännu tydligare i låginkomstländer, där mer än var femte kvinna bedöms ha minst en form av funktionsnedsättning.

Att det är vanligare bland flickor och kvinnor har flera orsaker. En är att kvinnor ofta drabbas av skador på grund av brister inom reproduktiv hälsa och mödravård. En annan att kvinnor har högre medellivslängd än män.

Kvinnor som lever med funktionsnedsättning löper mycket stor risk att drabbas av socioekonomiska orättvisor och fattigdom. De har mindre möjlighet till utbildning och svårare att få arbete. Färre än var femte kvinna med funktionsnedsättning i världen har ett arbete. Det är betydligt lägre än för män med funktionsnedsättning och även mycket lägre än för andra kvinnor.

Flickor och kvinnor med funktionsnedsättning är i hög grad drabbade av social isolering, stigmatisering, ojämna maktförhållanden och bristande tillgång till stöd. De löper också uppemot tre gånger så hög risk att drabbas av våld och sexuella övergrepp jämfört med andra kvinnor och flickor utan funktionsnedsättning.

FUNKTIONSNEDSÄTTNING I VÄRLDEN

- **Över en miljard människor**, eller 15 procent av världens befolkning, beräknas leva med minst en funktionsnedsättning.
- **1 av 5** bland världens allra fattigaste har en funktionsnedsättning.
- **1 av 20 barn** i världen lever med funktionsnedsättning.
- **1 av 3 barn** med funktionsnedsättning går inte i skolan. I många grupper är det uppemot 9 av 10 barn och unga som saknar möjlighet till utbildning.
- **I låginkomstländer** lever fler än var femte kvinna med funktionsnedsättning (samma siffra för män är 1 av 8).
- **I många länder saknar över hälften** av personerna med funktionsnedsättning tillgång till vård.
- **Kvinnor och flickor** drabbas av könsrelaterat våld i tio gånger högre utsträckning än kvinnor och flickor utan funktionsnedsättning.
- **128 av 195 länder i världen** har genom sina författningar eller lagar begränsningar som kan inskränka rösträtten för personer med funktionsnedsättning.

KRIS OCH KONFLIKT DRABBAR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING HÅRDARE

Över hälften av alla personer med funktionsnedsättning i världen lever i länder som påverkas av kriser och konflikter. Kriser och konflikter drabbar personer med funktionsnedsättning särskilt hårt.

Personer med funktionsnedsättning löper större risk att skadas eller dö i väpnade konflikter och andra humanitära katastrofer. Många saknar möjlighet att snabbt kunna delta i evakueringar och nyheter och information finns sällan i format som är tillgängliga för döva, hörselskadade, blinda eller personer med synnedsättning. Personer med intellektuell funktionsnedsättning utesluts ofta helt från förklaringar och information om vad som händer och hur de kan skydda sig.

FAKTA: KRIS OCH KONFLIKT

- **Personer med funktionsnedsättning** löper större risk än andra att skadas i kriser.
- **Dödligheten under kriser och konflikter** för personer med funktionsnedsättning är fyra gånger högre än för de utan funktionsnedsättning.
- **10 miljoner** personer med funktionsnedsättning har tvingats fly på grund av väpnade konflikter och förföljelser.
- **Barn med funktionsnedsättning** löper större risk för övergrepp eller att bli övergivna under kriser och konflikter än barn utan funktionsnedsättningar.

Inte sällan utsätts personer med funktionsnedsättning även för riktade attacker, olika former av övergrepp och exploatering, inklusive sexuellt våld. Ofta fortsätter sexuella övergrepp och våld lång tid efter att själva krisen är över.

De materiella och sociala störningar som uppstår i samband med krig och konflikter drabbar många personer med funktionsnedsättning extra hårt då till exempel den fysiska tillgängligheten i ett samhälle förstörs. Många har behov av hälso- och sjukvård och grundläggande samhällsservice som ofta helt ödeläggs.

Personer med funktionsnedsättning exkluderas ofta i samband med humanitära insatser och i fredsprocesser. Ett problem i det internationella arbetet är att många organisationer inte ens undersöker om eller hur personer med funktionsnedsättning inkluderas i arbetet under krig, konflikter eller fredsprocesser.

UTBILDNING ÄR EN AV DE VIKTIGASTE FAKTORERNA FÖR ATT KUNNA TA SIG UR FATTIGDOM

Utbildning är grundläggande för en människas möjligheter att få arbete, att kunna försörja sig och att delta i samhällsutvecklingen.

Barn som inte går i skolan får väldigt mycket sämre förutsättningar på arbetsmarknaden och löper en betydligt högre risk att fastna i fattigdom. Få barn med funktionsnedsättning börjar skolan, enligt FN är det ett av tre barn med funktionsnedsättning som inte går i grundskolan, det kan jämföras med ett av sju barn som inte har en funktionsnedsättning. De som sedan studerar vidare på högstadiet och gymnasiet är ännu färre.

Få barn med funktionsnedsättning börjar skolan, enligt FN är det ett av tre barn med funktionsnedsättning som inte går i grundskolan.

Det är inte ovanligt att äldre elever med funktionsnedsättning hoppar av skolan när det utbildningsmaterial som erbjuds elever med nedsatt syn eller hörsel bara är utformat för de yngsta barnen.

Det har sedan länge funnits en stor brist på tillförlitlig statistik om personer med funktionsnedsättning i världen. I länder där det är stigmatiserande att ha barn med funktionsnedsättning kan siffrorna över antalet barn som hålls hemma vara betydligt högre än vad som framkommer i den officiella statistiken. I vissa fall blir barn som föds med funktionsnedsättning inte ens registrerade av myndigheterna.

De Globala målen

INTERNATIONELLA ÖVERENSKOMMELSER

Agenda 2030 och de Globala målen

Agenda 2030 och funktionsrättskonventionen är två internationella överenskommelser som är av stor betydelse när vi inom den svenska funktionsrättsrörelsen ska påverka makthavare både i Sverige och i världen.

Genom Agenda 2030 och de globala målen har världens länder lovat att skapa en hållbar framtid och utrota den extrema fattigdomen för alla.

Målen ska vara uppfyllda år 2030 och ledorden är ”Leave No One Behind”/”Ingen ska lämnas utanför”. Det innebär att personer med funktionsnedsättning – i synnerhet kvinnor och flickor med funktionsnedsättning – måste vara en av de mest prioriterade grupperna.

Funktionsnedsättning nämns 11 gånger i de Globala målen och sju av de 17 målen har uttalade referenser till funktionsnedsättning. De 17 globala målen har 169 delmål och 230 indikatorer. Några av de mål som specifikt tar upp personer med funktionsnedsättning är mål 4 – god utbildning, mål 8 – anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, mål 10 – minskad ojämlikhet, mål 11 – hållbara städer och samhällen och mål 17 – genomförande och partnerskap.

Läs mer om de globala målen här:
<https://www.globalamalen.se/>

Konventionen CRPD

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD) antogs av FN:s generalförsamling 2006 och arbetar för att främja, skydda och säkerställa personer med funktionsnedsättnings mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.

Konventionen innebar ett perspektivskifte, inte minst hos aktörer inom internationellt utvecklingssamarbete, från välgörenhet och rehabilitering till fokus på rättigheter. Från att ha blivit betraktade som svaga och passiva mottagare av välgörenhet ses personer med funktionsnedsättning nu som de kapabla individer vi är och det finns en ökad förståelse för att tillgänglighet är avgörande för full inkludering.

**INGEN SKA LÄMNAS
UTANFÖR**

Kapitel 3:

Många vägar till engagemang

Kvinna i rullstol demonstrerar för klimatet

Det finns många sätt att engagera sig i internationella frågor. Det kan vara ett heltidsjobb eller något du gör på din fritid. Du kan göra det genom en organisation eller som individ vid enstaka tillfällen. Det internationella engagemanget kan handla om såväl påverkansarbete och samarbeten som erfarenhetsutbyten och kommunikation.

MYRIGHT

MyRight är den svenska funktionsrättsrörelsens organisation för internationellt utvecklingssamarbete och bistånd. MyRight arbetar för att personer med funktionsnedsättning runt om i världen ska få ökad tillgång till sina mänskliga rättigheter och kunna leva självständigt, fria från fattigdom, i inkluderande samhällen.

MyRight stödjer funktionsrättsorganisationer runt om i världen. De flesta av våra utvecklingssamarbeten sker i partnerskap mellan svenska funktionsrättsorganisationer och deras motsvarigheter i våra verksamhetsländer men vi samarbetar med flera olika aktörer, både internationellt och i Sverige.

I Sverige jobbar MyRight för att öka kunskapen om hur situationen ser ut globalt för personer med funktionsnedsättning. Vi håller seminarier, deltar på mässor och event, producerar rapporter, informationsfilmer och nyhetsbrev och samverkar med andra biståndsorganisationer i nätverk. Genom debattartiklar och kampanjer synliggör vi personer med funktionsnedsättning i världen och våra rättigheter.

Vi jobbar också med att påverka politiker, beslutsfattare och andra biståndsorganisationer, så att de ska bli bättre på inkludering och tillgänglighet, för att de ska kunna inkludera ett funktionsrättsperspektiv i sina egna organisationer och verksamheter.

UTBILDA DIG

Om du vill arbeta för att göra livet bättre för andra runt om i världen kan utbildningar inom bland annat utveckling, bistånd eller mänskliga rättigheter vara en bra väg in i arbetslivet. Ta hjälp av studievägledare för att hitta rätt utbildning för just dig.

PRAKTISERA

FUF förmedlar praktikplatser i Sverige till studenter som läser en praktikkurs. Praktiken sker på företag, myndigheter och organisationer som arbetar med globala utvecklingsfrågor.

Läs mer om FUF:s praktikprogram här:

<https://fuf.se/karriar/praktikantprogrammet>

ENGAGERA DIG INOM MYRIGHT

Exempel på hur du kan engagera dig:

- **Gå med i Facebook-gruppen** "Inkludera Flera – för globala funktionsfrågor!" där diskuteras och delas inlägg kring globala funktionsrättsfrågor.
- **Följ MyRight på sociala medier.** Dela våra inlägg och sprid kunskap till andra.
- **Delta i nätverket för globala funktionsfrågor.** Nätverket är till för dig som är intresserad av globala funktionsrättsfrågor.
- **Lär dig mer och berätta för andra.** Läs mer på vår webb eller ta del av vårt informationsmaterial. För att förändra världen krävs kunskap och engagemang.
- **Prenumerera på våra nyhetsbrev** och dela det med andra. Det finns ett på svenska och ett på engelska.
- **Fråga hur andra jobbar.** Om du vill stötta en annan organisation – fråga hur de arbetar för att tillvarata rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Mäter de huruvida personer med funktionsnedsättning tar del av deras insatser?
- **Bli medlem och aktiv i ett projekt.** Det är MyRights medlemsorganisationer som kan söka pengar för att driva ett projekt tillsammans med en partnerorganisation. Våra medlemmar är rikstäckande funktionsrättsorganisationer, men även organisationernas lokalföreningar kan bedriva projekt.
- **Är din förening eller organisation intresserad av att bli medlem i MyRight?** Kontakta MyRight via info@myright.se för mer information.
- **Är du en enskild medlem i en av MyRights medlemsorganisationer och intresserad av att bli aktiv i ett projekt?** Kontakta din organisation för mer information.

Globalportalen samlar nyheter, tips och fakta för dig som vill engagera dig i globala frågor. De erbjuder workshops, kurser och informationsträffar samt har en platsbank för både praktikplatser, volontäruppdrag och jobb.

Läs mer på Globalportalens hemsida:
<https://globalportalen.org>

ERASMUSPROGRAMMET

Erasmus+ är EU:s program för internationellt samarbete och utbyte för ungdomar. Med dessa erfarenhetsutbyten ska organisationer kunna stärka varandra, dela metoder, få inspiration och knyta varandra närmare. Erasmus+ är en plattform för att hitta partners och även att söka pengar för att möjliggöra samarbeten.

Läs mer om Erasmus+ här:
<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sv>

ENGAGEMANG INOM NORDEN

Vill du engagera dig i projekt över de nordiska gränserna finns det möjligheter att söka finansiering för projekt genom Nordiska välfärdcentret. Där finns också mycket information om funktionsrätt i Norden.

Läs mer om Nordiska välfärdscენტrets arbete inom funktionshinderområdet här:
<https://nordicwelfare.org/funktionshinder>

FUNKTIONSRÄTT SVERIGE I NORDEN

Funktionsrätt Sverige är en samarbetsorganisation som består av rikstäckande funktionsrättsförbund. Funktionsrätt Sverige har ett kontinuerligt arbete med de nordiska länderna och samverkar om strategiska frågor om exempelvis policy och lagstiftning, i Norden men även på en europeisk nivå.

Ett exempel på Funktionsrätt Sveriges nordiska samarbete är en rapport om tillgängliga medier 2012. Rapporten jämförde medierna mellan de nordiska länderna som sedan bidrog till ökade krav på tillgänglighet i media.

Funktionsrätt Sverige är även en aktiv medlem i European Disability Forum, som driver gemensamma funktionshinderspolitiska frågor på europeisk nivå.

Läs mer om Funktionsrätt Sverige här:
<https://funktionsratt.se/om-funktionsratt-sverige>

EUROPEISK PÅVERKAN

Inom EU finns det paraplyorganisationer som samlar alla nationella funktionsrättsparaplyer och andra europeiska funktionsrättsorganisationer för att möjliggöra ett gemensamt påverksansarbete.

European Disability Forum (EDF) och European Patient Forum (EPF) är två separata paraplyorganisationer som riktar in sig på olika målgrupper inom funktionsrättsrörelsen. Att engagera sig inom EDF eller EPF är en nyckel för att få mer koll på hur det funkar inom EU-systemet.

Unga allergiker om deras europeiska påverkansarbete:

”Vår nystart med det internationella arbetet började med att vår ordförande åkte på Summer Training Course for Young Patient Advocates som ordnas av European Patient Forum. Där knöts många kontakter och vi fick kunskap om hur man kan påverka på europeisk nivå.

Sedan såg vi att European Federation of Allergy and Airways Diseases Patients’ Associations, vilket är den europeiska paraplyorganisationen för våra frågor, skulle starta upp ett ungdomsparlament och då gick vår ordförande med även där.

”Att jobba internationellt ger oss ny energi och ett bredare perspektiv.”

I och med detta har vi bland annat varit med och tagit fram rekommendationer för EU-policys utifrån våra perspektiv samt svarat på flera rapporter och enkäter. Vår representant har också fått prata i EU-parlamentet om vad som är viktigt för unga med astma och allergi.

Ju mer man syns desto fler inbjudningar får man och genom engagemanget i ungdomsparlamentet har vi även blivit inbjudna till ett stort europeiskt forskningsprojekt om svår astma där vi nu har fyra unga svenskar i arbetsgruppen. Det i sin tur har lett till inbjudningar om att bland annat undervisa på en europeisk masterclass för läkare och spela in en film om att leva med astma.

Att jobba internationellt ger oss ny energi och ett bredare perspektiv. Det stärker också det nationella arbetet när vi kan jämföra med andra länder och kan inspireras av positiva initiativ utomlands. Många lagar stiftas också på EU-nivå och då är det ju där vi behöver påverka.

Donatilla Kanimba, Rwanda

SYNSKADADES RIKSFÖRBUND (SRF) – FRÅN TANKE TILL UTVECKLINGSSAMARBETE

Vi har bedrivit utvecklingssamarbete sedan början av 1970-talet. Från början handlade det mycket om att förmedla utrustningar för tryckning av punktskrift, bygga upp skolor för kvinnor med synskador, hantverksutbildningar, optikerutbildningar och ögonsjukhus.

Men samtidigt som vi själva satte i gång med funktionärsutbildningar inom SRF började vi fundera på om andra kunde ha nytta av vad vi gjorde i Sverige. Efter flera år med funktionärsutbildningar för kvinnor och män i organisationer som synskadade själva bildat i världen stod det mer och mer klart för oss och våra partners att förändringar sker genom påverkansarbete.

Sedan dess har vårt samarbete med synskadeorganisationer i andra länder handlat om funktionärsutbildningar, (kapacitetstärkning), påverkansarbete och, i undantagsfall, stöd till utbildning och rehabilitering, yrkesutbildningar och att starta eget.

Utvecklingssamarbete i hela SRF

Det är viktigt för oss att utvecklingssamarbetet drivs i hela SRF och inte bara på riksförbundet i Stockholm. Därför kan distrikt bli faddrar till en förening i något land som vi samarbetar med. Distrikten kan ordna möten om landet i

fråga, bjuda in representanter från föreningen i landet till ett digitalt möte där medlemmarna kan ställa frågor och på så vis lära sig massor om situationen för synskadade i landet. Vi har arbetsgrupper för alla projekt. Där ingår distrikten tillsammans med ansvariga handläggare på riksförbundet. De deltar aktivt i de regelbundna mötena med våra partnerorganisationer. Ibland bildar vi också centrala projektarbetsgrupper. De består av medlemmar som är intresserade av ett särskilt land och partnerorganisationen där som vi samarbetar med. De deltar, precis som distriktet, i projektmötena.

Två gånger per år träffas alla, distrikt och arbetsgrupper, som är knutna till något av våra projekt, för att utbyta erfarenheter och planera framtiden.

Besök mellan medlems- och partnerorganisationer den bästa vägen till förståelse

Att få besök av våra partnerorganisationer eller att resa till dem är det allra bästa sättet att öka förståelsen och intresset för våra olika livsvillkor och hur vi kan samarbeta för förändring. Vi ser hur våra partners har det, vi lär känna deras livsvillkor och hur deras organisation fungerar i det samhälle där den finns. Kanske hittar vi nya vänner. Detta blir något som de som har rest kan berätta om på medlemsmöten för att inspirera fler att delta. När våra partners besöker oss får de se och lära sig om hur vi har det. De informerar på möten i SRF och åker hem med nya idéer om vad de ska påverka.

Kapitel 4:

Mot en mer internationell organisation

Medlemmar i TUSPO, Tanzania

I den här delen av boken beskriver vi vad som är bra att veta när ni vill starta eller stärka upp en internationell verksamhet i er förening eller organisation. Hur hittar en förening engagerade medlemmar – och hur behålls det engagemanget på sikt? Vi ger lite råd och stöd på vägen.

HUR JOBBAR NI IDAG?

Börja med att se över förutsättningarna för internationellt arbete i er förening. Hur är inställningen till frågan i dagsläget och vilka resurser finns det? Finns det redan flera medlemmar som är intresserade eller är det några som behöver bli lite mer övertygade? Om föreningen (både styrelse och aktiva medlemmar) har en positiv inställning till en internationell verksamhet är det lättare att ta arbetet vidare.

ENGAGERA FLERA!

Många som jobbar med internationella frågor inom den svenska funktionsrättsrörelsen efterfrågar fler engagerade medlemmar samtidigt som många inte vet om att möjligheten finns. Ibland kan dessutom tröskeln till internationellt engagemang kännas hög för en enskild medlem. Kom ihåg att långsiktigt engagemang tar tid att skapa, så ge det tid och fortsätt bjud in!

SÅ KAN DU LYFTA INTERNATIONELLA FRÅGOR INOM DIN FÖRENING

- **Lyft det internationella perspektivet** när du är med på möten och aktiviteter.
- **Bidra till insamlingar** till föreningens internationella arbete.
- **Du som sitter på förtroendeposter** i en styrelse eller valberedning – se till att det internationella perspektivet finns med och lyfts i olika sammanhang.
- **Driv internationella frågor** i föreningens påverkansarbete.

HELLRE FLER ÄN FÅ ELDSJÄLAR

I det svenska civilsamhället arbetar flera eldsjälare som har stor kunskap och kompetens inom sina områden. Dessa nyckelpersoner driver många organisationer framåt, men det finns vissa risker, främst när den avslutar sitt engagemang. Olikheter förstärker och berikar, därför är det viktigt att ha några erfarna personer med ett organisatoriskt minne och kunskap, tillsammans med några nya personer som lär sig och bidrar med nya perspektiv.

TIPS PÅ HUR ER FÖRENING HITTAR FLER ENGAGERADE MEDLEMMAR:

- **Sprid information** om det internationella arbetet på hemsidan, sociala medier, nyhetsbrev, medlemstidning, under digitala träffar och årsmöten.
- **Visa goda exempel** på hur funktionsrättsrörelsens internationella arbete har gjort skillnad för personer med funktionsnedsättning runt om i världen. Har ni inte några egna exempel finns fler att hitta på MyRights hemsida.
- **Prata inte bara med redan frälsta** utan även med de mer skeptiska medlemmarna.
- **Ha ett internationellt tema** under ett möte eller redan befintliga sociala aktiviteter.
- **Skapa en medlemsgrupp** där ni kan samlas kring intresset för globala funktionsrättsfrågor och ha kravlösa samtal, en studiecirkel eller andra aktiviteter.
- **Skapa en Facebook-grupp.** Mycket engagemang sker i sociala medier, starta exempelvis en Facebook-grupp för er förenings medlemmar som vill prata med andra om globala frågor.
- **Ta kontakt med styrelserna** i föreningens distrikt och lokalföreningar.
- **Erbjud utbildning** inom globala funktionsrättsfrågor eller internationell verksamhet. Håll utbildningen på en grundläggande nivå där ingen förkunskap krävs, utan ge alla som är intresserade en chans att ta ställning om det är någonting för dem eller inte. Utbildningen kan bland annat innehålla vad internationellt arbete innebär, exempel på internationella utvecklingsprojekt och vad de globala målen är för något. Förhoppningsvis leder utbildningen till engagemang för en del av deltagarna.

När en nyckelperson slutar finns det sällan en plan på hur kunskapen som den personen hade ska föras över till resten av föreningen. Hela uppgifter knyts ibland till en viss person, som enbart den kan utföra, vilket kan skapa problem om något oförutsett händer.

Det behöver finnas strukturer i arbetssättet som gör att kompetens och kunskap inte enbart knyts till en eller ett par personer. Exempelvis genom att:

- Knyta uppgifter och kunskap som ska överlämnas till fasta roller, så som ordförande eller tjänstemanperson.
- Besluta att aldrig delta själv på möten i den utsträckning det går.
- Dokumentera och involvera fler i beslutsprocesser och annat arbete.
- Sätta tydliga ramar, men som ändå låter engagemanget styra vad man arbetar med.

NÄTVERKA MED ANDRA

Att nätverka och samverka med andra föreningar kan vara ett bra sätt att utbyta erfarenheter och att få hjälp med saker såsom aktiviteter, finansiering, och kommunikation. Att medverka i nätverk är dessutom ett sätt att sprida information om er verksamhet.

Ibland kan ens egen organisation sakna erfarenhet eller förmåga i en fråga, där en annan organisation har den erfarenhet och kunskap som möjliggör för en lösning. Exempelvis kanske ni vill arbeta med miljöfrågor men saknar kunskap kring ämnet, då är en miljöorganisation en bra samarbetspartner. Eller är ni en funktionsrättsorganisation finns många beröringspunkter med andra liknande funktionsrättsorganisationer där ett samarbete ger fler perspektiv och bättre resultat.

Utvecklingssamarbete med en annan funktionsrättsorganisation i ett annat land behöver inte innebära att ni måste driva ett projekt tillsammans. Med digitala möten eller mejlkonversationer kan ni utbyta erfarenheter sinsemellan ändå. Första steget till kontakt kan vara att ta reda på vilka funktionsrättsorganisationer det finns i ett visst land. Oftast finns det en paraplyorganisation i landet som samlar flera organisationer under sig och dess kontaktuppgifter.

HÅLLBAR EKONOMI OCH INSAMLING

Både internationella och nationella projekt behöver finansiering av något slag. För att driva internationella projekt, exempelvis via MyRight, krävs ofta en egeninsats. Mininivån för egeninsatsen fastställs av regeringen och ses som ett uttryck för organisationernas förmåga att mobilisera ett engagemang för sitt utvecklingssamarbete.

Ibland är det riksorganisationen som finansierar projektets egeninsats, ibland måste lokalföreningen som driver projektet själva samla in pengar. Är lokalföreningens projektgrupp liten kan insamlingsarbetet bli krävande utan riksorganisationens hjälp. Det kan därför vara en god idé att som lokalförening motionera för att riksorganisationen ska engagera sig i internationella frågor.

Det finns olika sätt att samla in pengar till egeninsatsen, exempelvis från medlemsavgifter, testamentsgåvor, gåvor från privatpersoner eller företag, lotteriintäkter eller intäkter från försäljning av varor.

Inom funktionsrättsrörelsen kan insamling vara ett känsligt ämne, då det ibland kan leda till ett ”tyck-synd-om-oss” resonemang för att andra ska ge pengar. Det är viktigt att personer med funktionsnedsättning visas som de starka aktörer de är.

I insamlings- och kommunikationssyfte är det däremot viktigt att visa att det finns personer med funktionsnedsättning runt om i världen som inte har samma förutsättningar som oss i Sverige, och att gåvor kan hjälpa till att förändra den situationen.

Vi finns för er!

Vi vet att det kan vara både utmanade och givande att hitta engagerade medlemmar. Det är vår förhoppning att denna handbok kan komma att stödja er och ligga till grund för att stärka er internationella verksamhet.

Ni hittar materialet på vår hemsida.
www.myright.se/inkludera-flera

Gå med i Inkludera Fleras Facebook-grupp!

KOM IHÅG ATT STÖD FINNS ATT FÅ. HÄR ÄR NÅGRA FÖRSLAG PÅ VAD INKLUDERA FLERA OCH MYRIGHT KAN HJÄLPA ER MED:

- Stötta er i dialog med kansli och moderförbund.
- Bolla idéer och bistå med tips i planeringen av aktiviteter som rör er internationella verksamhet.
- Komma till er och hålla i en workshop, ett seminarium eller tala på ert årsmöte.
- Delta i samtal, seminarier eller evenemang.
- MyRight har tillgängligt informationsmaterial som är syntolkat, teckenspråkstolkat och på lättläst.

**INKLUDERA
FLERA!**

FÖR EN GLOBAL FUNKISRÖRELSE

MYRIGHT

LILJEHOLMSTORGET 7A, 117 63 STOCKHOLM, WWW.MYRIGHT.SE